

Az amerikai műholdelhárító-rendszer kísérletről

TASZSZ-nyilatkozat

☉ Moszkva (TASZSZ)

A szovjet hivatalos híregyüttműködés, a TASZSZ szerdán az alábbi nyilatkozatot közölte:

Washingtonban hivatalosan bejelentették, hogy az Egyesült Államok a közeljövőben — valódi célpontot alkalmazva — kísérletet hajt végre az „ASAT” műholdelhárító-rendszerrel. Ez amerikai kormányzatnak ez a döntése olyan cselekmény, amely közvetlenül a veszélyes fegyverzetek egy új osztályának a kozmikus csapásmérő eszközöknek a kifejlesztését indítja el.

Erre a lépésre az amerikai kormányzat olyan időszakban szánta el magát, amikor a genfi tárgyalóasztalon fekszik egy nagy horderejű szovjet javaslat a világűrbeli csapásmérő eszközök teljes betiltásáról. A javaslat magában foglalja a műholdelhárító eszközök teljes betiltását, s a már meglévő műholdelhárító fegyverek megsemmisítését.

Ez annyit jelent, hogy a Szovjetunió a gyakorlatban tanúsított önmérsékletére és építő szándékú tárgyalási javaslatára az amerikai fél a tárgyalási óhaj és a kölcsönös mértéktartás-

ra való készség hiányának demonstrációjával válaszol.

Valójában az Egyesült Államok a genfi tárgyalásokon és a diplomáciai csatornákon folyó tárgyalásokon kategorikusan megtagadta és megtagadja bármely intézkedés fontolóra vételét a műholdelhárító fegyverek betiltása és korlátozása tárgyában, s úgy tünteti fel a dolgot, mintha megoldhatatlan feladatról lenne szó. Ezáltal szándékosan zsákutcába juttatja az ügyet.

Ez az amerikai álláspont nem véletlen. Nemcsak arra számítanak, hogy a legközelebbi jövőben felszerelhetik magukat egy műholdromboló háború megvívásához szükséges fegyverzetrel, hanem arra is, hogy a műholdelhárító-rendszerek kipróbálása közben levegőben állomásozó és egyéb rakétaelhárító-rendszereket fejleszthetnek ki, jöhetnek a rakétaelhárító fegyverekről szóló megállapodás ezeket tiltja. Ily módon ismét megnyilvánul Washington tényleges viszonya a nukleáris és a kozmikus fegyverekről folyó genfi tárgyalásokhoz, megmutatkozik, hogy nem kész és nem óhaját megállapodni a

világűrbeli fegyverkezési verseny megakadályozását és a földi fegyverkezési verseny megszüntetését célzó reális lépésekről.

Augusztus végén a szovjet fél ismét felszólította az amerikai kormányzatot, mérlegelje, milyen elkerülhetetlen negatív hatást gyakorolnának a műholdelhárító fegyverrel tervezett kísérletei a nemzetközi politikai és katonai stabilitásra és a genfi tárgyalások távlataira. Ebben a felhívásban az Egyesült Államok kormányzatát újból figyelmeztették, hogy a Szovjetunió egyoldalú moratóriumra a műholdelhárító eszközökre csak addig maradhat érvényben, amíg más államok, ideértve az Egyesült Államokat, hasonlóan járnak el.

A TASZSZ-t felhatalmazták annak kijelentésére, hogy amennyiben az Egyesült Államok kísérleteket hajt végre műholdelhárító fegyverekkel világűrbeli célpont ellen, a Szovjetunió szabadnak fogja tekinteni magát egyoldalú kötelezettségvállalása alól, hogy nem juttat műholdelhárító eszközöket a világűrbe. Az események további menetéért az amerikai félre hárul a felelősség.

Hagymatur...

3. Jägerso, ICA

Hétfőn reggel, pontosan nyolc órakor érkezünk Hälsingborgba, az ICA, az egyik legnagyobb zöldség- és gyümölcsfeldolgozó konzern hűtőtárolójához. Imre a papírmunkát intézi, én meg találkozhattam Kriszt Évával, a Hungarofrukt stockholmi képviselőjével. Elmondja, hogy az ICA, a KF és a SABA mellett az egyik legnagyobb zöldségimportáló és -feldolgozó cég.

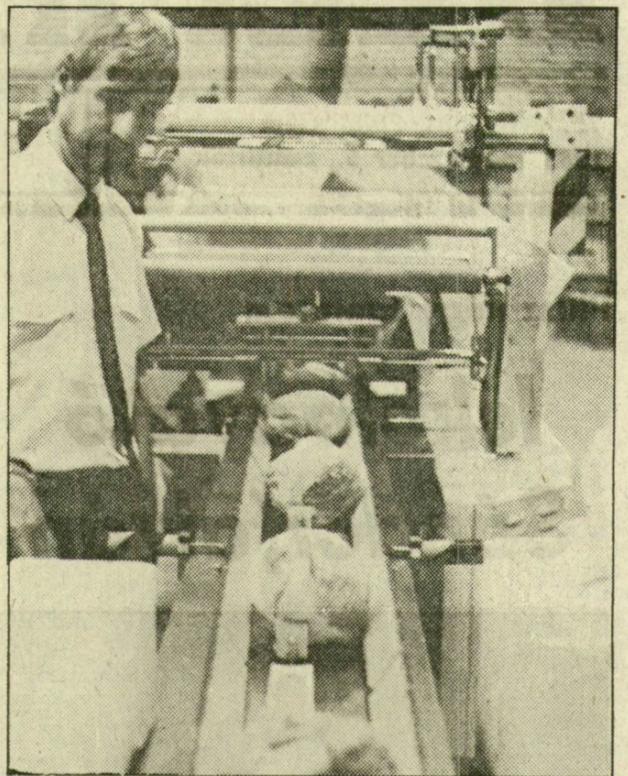
A Hungarofruktnak több mint harmincesztendő gyümölcsöző kereskedelmi kapcsolata van az ICA-val. Hagymából az idén már 800 tonnát szállítottak a magyarok. Kínai kelből 160 tonnát fogadtak a svédek. Káposztából viszont csak 100 tonnát. Jóllehet, a vásárlók kedvük megmaradt az északi partnereknek; ezer tonna káposztát vártak Magyarországról. Megérné egy misét, ha kiderülne, vajon a szentesi gazdáknak mikor, és főleg mi okból romlott el ennyire a káposztatermesztő kedvük?

Kriszt Éva a segítségemre van. Bemutat az ICA hälsingborgi hűtőháza kereskedelmi főnökének.

Bertil Dahlqvist úr elmondja, hogy általában elégedett a Magyarországról érkező portékák minőségével. De van egy-két dolog, amit nem ért.

— Például? — mondja Dahlqvist úr — nem értem, hogy a magyarok, miért nem tudnak egész esztendőben, de kiváltképp ősszel szállítani kínai kelt, amikor mindezt már az osztrákok, sokkal kedvezőtlenebb termőhelyi adottságokkal, régen megoldották...

— És amit még nem ért? — Elmondtam az elején, hogy a szállított vöröshagyma minőségével elégedettek vagyunk. Sehol a világon nem terem ilyen magas beltartalmi értékű fűszernövény. Most már az eltarthatósággal sincs baj. Furcsátlom viszont nagyon, hogy

Bertil Dahlqvist: — Az árut zsugorfóliába csomagolják

ha ott, Magyarországon is átengedik az árut a válogató- és méretre osztályozó gépeken, miként kerülhet egyazon zsákba a háromcentis és kilenccentis átmérőjű hagyma?

Azt mondja a svéd kereskedő, hogy az árut méretazonosan, négyesével, zsugorfóliába csomagolják, mielőtt kiszállítanák boltokba. Így aztán nekik még egyszer gépre kell tenni az egészét. Időt veszítenek, munkáskezet pazarolnak. Ez a kettő viszont nagyon drága Svédországban. (És az árkülönbözet a magyar exportort rövidíti meg.)

A 22 000 négyzetméteres hűtőház különben 150 ezer tonna, azaz 15 ezer vagon zöldség és gyümölcs forgalmazására alkalmas. A makói hagymán, a holland paradicsomon, a spanyol na-

rancson kívül érkezik articsóka, mangó, papaya, és kiwi is Új-Zélandból. A konzern háromezer-hatszáz bolttal dolgozik, ezerféle terméket forgalmaz. Minden kapható hát, de magyar ész-szel, magyar pénztárcával ezeknek az áraknak utána számolni döreség lenne...

Nincs még dél, amikor üresen elhagyjuk Hälsingborgot. Imre azt mondja, felhívta Tibit, kapunk visszfuvart is. Tibi: öt óra-kor vár bennünket Malmöben, a Jägerson. Tibi, a TIBITRANS-nak vagy teljesen pontosan a TM Transportnak a tulajdonosa. A Volán vállalatok nagy részének, a MASPED-nek, és újabban már a Hungarocar-mannak is ő szervezi a fuvar-t északról Magyarországra.

Tibi, Mogyoróssy Tibor hajszálpontosan érkezik. Az irodájában mesél. (Az iroda kertes házában padlás-szobájában van. Két telefonnal, két teleggéppel és egy képtávíróval felszerelve.) Hároman viszik az üzletet. A felesége intézi az adminisztratív dolgokat, és segítőitárs még Tibi sógora.

— Nézd, igaz, hogy háromman vagyunk csupán. De ennek ellenére az idén csak Magyarországra 20 millió korona értékű fuvart csináltunk. Megmozgattunk 30 ezer tonna árut. És ami lényeges, az idén a Volán kamionok kilencven százaléka rakottan tér haza.

Tibi meséli kinti dolgait. Hogy itt, Svédországban is magyarnak vallja, és magyarnak érzi magát. Álmodozik egy közös, kölcsönös előnyökön alapuló vegyes vállalat létrehívásán, de közben (hétfőn este 6-tól nyolcig) nyolcszor-tíz-szer odarohan a telefonhoz. Beszél svédül, árajánlatot ad oroszul, veszekszik angolul.

Nekünk is jut visszfuvar. Kávét viszünk Szeczinből Győrbe. Utunk visszafelé is rohanás. Időbe kiérni a kikötőbe, lehetőleg minél hamarabb megrakodni. Aztán mindenki előtt eljutni Győrbe.

A rohanásnak, három országon át, megvan az eredménye. Csütörtök este hat órakor elsőként érünk az átvevőraktárhoz. Még egy gyors telefon Szegedre. S másnap hajnalban már indulhatunk is Csepelre. Sár-garezet hozunk a kábelgyárnak.

Pénteken, pontosan tizenkét órakor látjuk újra a Szeged táblát. Imre azt mondja (ennyi esztendő után is), hogy nincs ennél szebb helység-név a világon...

Szabó Pál Miklós

GORBACSOV TYUMENYBEN

Néhány napos országjáró körútra indult szerdán Mihail Gorbacsov, az SZKP Központi Bizottságának főtitkára. Az út első állomása a Szovjetunió legnagyobb köulaj- és gázkitermelő körzete, a nyugat-siberiai tyumenyi terület lesz.

VÉLEMÉNYEK POL POT LEVÁLTÁSÁRÓL

Az SPK kambodzsi híregyüttműködés félrevezető manóvernek minősítette, hogy leváltották Pol Potot az ellenforradalmi „Vörös Khmer” csoport fegyveres erőinek éléről. A phnompeni kommentár rámutatott, hogy ez a lépés a nemzetközi közvélemény befolyásolását célozza a közelgő ENSZ-közügylés küszöbén. Norodom Szihanuk, az ellenforradalmi koalíció egyik vezetője Pekingben komédiának nevezte Pol Pot leváltását. Akár visszavonuláslról van szó, akár nem, mindenképpen Pol Pot marad a „Vörös Khmer” vezetője. Egyszerűen az ENSZ közlegő ülészakára gondolkán, s szeretnék lemosni a vért a kezükről — mondta.

EL NEM KÖTELEZETTEK ÉRTEKEZLETE

José Eduardo dos Santos angolai államfő a nemzetközi válságócok felszámolására szólította fel az el nem kötelezett országokat a mozgalom luandai miniszteri értekezletének szerdai megnyitóján. Az angolai főváros konferenciaközpontjában a több mint száz teljes jogú tagország külügyminisztere, valamint nagyszámú megfigyelő és vendég hallgatta a megnyitó beszédet. A hivatalos megnyitó után már szerdán megkezdődött az általános vita. Ennek keretében vizsgálják meg a tanácskozás elé terjesztett gazdasági és politikai határozattervezetet. Az értekezlet várhatóan szombatig tart.

VÉRES ÖSSZECsapás

Véres összecsapás robbant ki kedd este Nyugat-Bejrútban az Amal tagjai és palesztin harcosok között. A Bordzs el-Baradsz né körül zajló mintegy kétórás ütközet a legsúlyosabb incidens volt a „táborok há-

RÁDIÓTELEX

borúját” lezáró damaszkuszi egyezmény aláírása óta. Hivatalos közlés szerint öt ember meghalt, tizennégyen megsebesültek.

JÓ TERMÉS AZ NDK-BAN

Az idej volt az eddigi legjobb aratás az NDK történelmében. Erich Honeker, az NSZEP KB főtitkára, az NDK Államtanácsának elnöke hétfői potsdami beszédében bejelentette, hogy az idei aratással 11,5 millió tonna gabonát takarítottak be és 45,3 mázsás hektáronkénti átlagtermést értek el. Bár a gabona két százaléka még lábón áll, az eddigi adatokból is egyértelmű, hogy a termény össz mennyisége a második legjobbnak, míg a termésátlag rekordnak számít.

GONZÁLEZ PEKINGBEN

Felipe González spanyol kormányfő gépe — némi huzavona után — megkapta az iráni hatóságoktól az engedélyt az ország légterének átrepülésére. A Távle-Keletre igyekvő González gépe kedd este leszállásra kényszerült Ankarában, mert Irán — állítólag biztonsági okokra hivatkozva — nem engedte be légterébe. Az esti órákban végül mégis megérkezett az iráni engedély, így a spanyol kormányfő és népes kísérete folytathatta útját. González megérkezett Pekingbe.

SZOVJET DELEGÁCIÓ WASHINGTONBAN

Marion Barry, Washington polgármestere kedd este fogadást adott az amerikai fővárosban tartózkodó, szovjet közelet, személyiségekből álló küldöttség tiszteletére. A szovjet delegáció a hét elején érkezett az Egyesült Államokba, élén Georgij Árbatov akadémikussal, a Szovjet Tudományos Akadémia Egyesült Államok és Kanada Intézete igazgatójának vezetésével.

Budapestre várják a svájci külügyminisztert

☉ Budapest (MTI)

Várkonyi Péter külügyminiszter meghívására szeptember 5-én, csütörtökön hivatalos látogatásra hazánkba érkezik Pierre Aubert, a Svájci Államszövetség külügyminisztere.

— Igen jók a svájci-magyar kapcsolatok, Pierre Aubert külügyminiszter budapesti látogatásától azok további fejlődését várják — mondotta az MTI tudósítójának a svájci külügyminiszter szövívője.

Michel Pache emlékeztetett arra, hogy Pierre Aubert 1978-ban már járt hazánkban (ez volt egyébként svájci külügyminiszter első látogatása szocialista országban). Azóta is gyakoriak, rendszerese a kétoldalú, magas szintű látogatások, és Aubert most kíséretével csütörtöktől tesz újabb há-

romnapos hivatalos látogatást a magyar fővárosban, Várkonyi Péter külügyminiszter meghívására.

A két miniszter — mondotta a berni szövívő — megvitattja majd a nemzetközi helyzetet, különös tekintettel a kelet-nyugati kapcsolatokra, az európai biztonsági folyamatra és a nemzetközi szervezetekre. Természetesen napirenden szerepelnek a svájci-magyar kapcsolatok időszerű kérdései. Svájci részről nagy jelentőséget tulajdonítanak a budapesti kulturális fórumnak, és igen elégedettek az előkészítő tanácskozás sikerével — hangoztatta Michel Pache. A fórummal először kerül sor az európai biztonsági folyamat egy rendezvényére a Varsói Szerződés tagállamában, s Bernben remélik, hogy a találkozó a Kelet és a Nyugat, általában a 35 ország közötti kulturális kapcsolatok továbbfejlesztéséhez vezet. Svájc tevékeny szerepet kíván játszani a fórumon, úgy is, mint a semleges és el nem kötelezett országok csoportjának tagja. (A fórumon a svájci kulturális élet olyan ismert képviselői is részt vesznek, mint például Friedrich Dürrenmatt.) A szövívő szerint Svájc elégedett a hazánkhoz fűződő élénk, kölcsönös kulturális kapcsolatokkal is.

Spanyol kommunisták látogatása Szegeden

(Folytatás az 1. oldalról.) vendégeket Kónya Sándorné, a vállalati pártbizottság főtitkára, Kapás Sándorné gyárigazgató, a megyei párt-vegrehajtóbizottság tagja, és más vezetők fogadták.

A gyárlátogatást követően a délutáni órákban Török Judit, a szegedi városi pártbizottság osztályvezetője kíséretében a Szegedi Tanács II. számú Kórházában a gyógyítómunkával ismerkedtek spanyol vendégeink, akiket a kórház állami és

pártvezetői fogadtak. Tegnap programjuk befejezésé-ként Konez Jánosnak, a megyei pártbizottság titkárának társaságában a szegedi Saitóházban a Csongrád megyei Hírlap, a Délmagyarország, a Tiszatáj és a körzeti tévéstúdió vezető munkatársaival találkoztak, és folytattak beszélgetést számos politikai kérdéscről a Csongrád megyébe érkezett valenciai kommunista vezetők.